

مقام معظم رهبری در ارتباط تصویری با ستاد ملی مبارزه با کرونا:

۳ عرصه شکست غرب در کرونا

پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، مقام معظم رهبری دیروز در ارتباط تصویری با ستاد ملی مبارزه با کرونا که با حضور اعضای این ستاد و استانداران ۳۱ استان کشور برگزار شد، عملکرد ملت و مسئولان را در این زمینه...

صفحه ۲

دوشنبه ۲۲ اردیبهشت ۱۳۹۹ • ۱۷ رمضان ۱۴۴۱ • ۱۱ می ۲۰۲۰

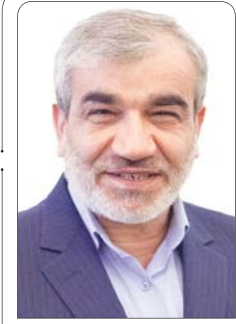

در پی نامه مطهری خطاب به دبیر شورای نگهبان

واکنش شورای نگهبان به سخنان علی مطهری

گروه سیاست: شورای نگهبان در واکنش به گزارش روزنامه «شرق» درباره نامه علی مطهری که خطاب به دبیر شورای نگهبان نوشته شده بود، با عنوان «بخشی از انتخاب را هم برعهده مردم بگذارید» توضیحاتی را به این روزنامه ارسال کرده است...

صفحه ۲

سال هفدهم • شماره ۳۷۱۷ • ۱۶ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

تیترو

شکایت الیاس قالیباف از نجفی درباره موضوع باغ برره

صفحه ۱۲

تیترو

حذف اقتصاد از راینی‌های دیپلماتیک

صفحه ۴

نامه ۳۰۰ نفر از استادان حقوق به رئیس قوه قضائیه

صفحه ۳

لایحه معلق مانده مبارزه با فساد

صفحه ۴

در سودای ریاست جمهوری ایالات متحده

صفحه ۷

حرف اول

ابزارهای دانش برای ارتباط جهان

عیسی منصوری • معاون وزارت رفاه

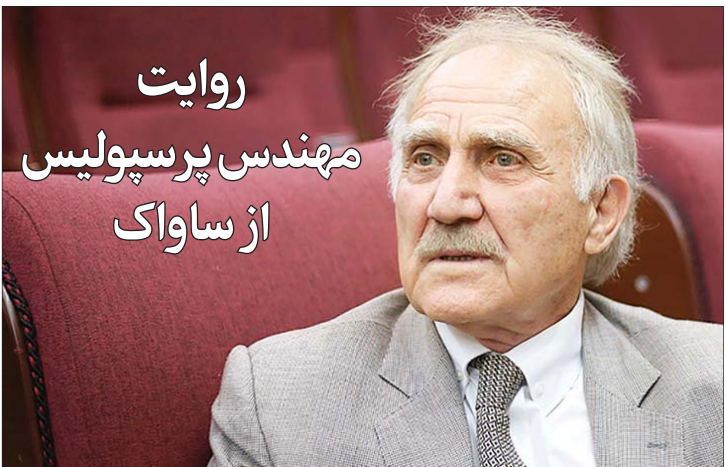
۱) میشل فوکو تعبیری به نام «دانش‌های به‌انقیاددرآمده (Subjugated Knowledge)» دارد که منظور از آن دانش‌ها و رویه‌هایی است که در چارچوب انضباط‌ها و ضوابط علمی و تکنولوژیک تعریف‌شده ازسوی نظام حکمرانی جاری در جهان به‌راحتی فرصت بروز و ظهور پیدا نمی‌کنند (برای تقریب به ذهن: مانند طب سنتی هستند که در ذیل انضباط‌های پزشکی مدرن امکان سربرآوردن ندارند). مرور تجربه کشورها و جهان نشان می‌دهد که بحران‌ها یکی از مسیرهای بروز و ظهور این دسته از دانش‌ها و قابلیت‌ها هستند. همه کشورهایی که اینک صاحب دولت‌های توسعه‌گرا هستند مانند ژاپن، کره جنوبی، مالزی و فلاند دوره‌های بحرانی تهدید و تحدید خارجی را تجربه و سپس مسیر جدیدی آغاز کرده‌اند؛ برای مثال، ژاپن علاوه بر بحران‌های پیشین، پس از جنگ جهانی دوم و فشارهای تداوم‌یافته غرب دوباره سر برآورد و فلاند تجربه تعارض با روسیه را در تاریخ خود دارد. در سال‌های اخیر، بحران ۲۰۰۸- (Off) قطب‌های جدید در اقتصاد جهان مانند برزیل، هند، روسیه، چین و ژاپن شد. پیش از آن آمریکا و برخی کشورهای اتحادیه اروپا قطب‌های اصلی اقتصاد جهانی شناخته می‌شدند. این نشان می‌دهد که تهدیدها و تحدیدهای فعلی می‌تواند منجر به باز شدن افق‌های جدید توسعه برای ایران شود. نکته مهم‌تر اما آن است که اغلب این کشورهای سربرآورده پس از بحران، مسیرهایی مبتکرانه، منحصر به فرد و متفاوت از قواعد و انضباط‌های غالب در جهان را انتخاب کرده‌اند. کره جنوبی در دوره جدید و به‌ویژه بعد از سال ۲۰۰۰ با اتخاذ سیاست صنعتی انتخابی، برخی صنایع خود را مورد حمایت ویژه قرار داد که از نظر استانداردهای جهانی شده برتون‌وودزی دخالت دولت در اقتصاد محسوب شده و مردود شناخته می‌شد. سیاست توسعه‌بخش مسکن به‌عنوان کانون توسعه کشور (و نه فقط اسکان شهروندان) در سنگاپور در دهه ۱۹۶۰ هیچ مشابهی در سایر نقاط جهان نداشت. سیاست‌های اتخاذشده ازسوی کشور برزیل، در ابتدا و در حین اجرا مورد انتقاد بسیاری از صاحب‌نظران بین‌المللی بود.

ادامه در صفحه ۲

تصویر فیش حقوقی مجلسی‌ها

«شرق» میزان پرداختی حقوق و دستمزد را بررسی می‌کند

مرضیه امیری: «۲۹۰ نفری که به عنوان نماینده مردم روی کرسی‌های خانه ملت می‌نشینند، چقدر حقوق دریافت می‌کنند و بودجه کل مجلس چقدر است؟» این پرسشی است که در روزهای پایانی مجلس دهم و در آستانه شروع به کار مجلس بعدی، یک بار دیگر بحث شفافیت و عدالت دستمزدی مسئولان را پیش می‌کشد. بحث پرداخت حقوق و دستمزد افرادی که نه انتصابی بلکه انتخابی از سوی بخشی از مردم ستمی را برعهده گرفته‌اند، گرچه همیشه سوزه داغ رسانه‌ها بوده اما پاسخ‌های متنوع و متعددی داشته

صفحه ۱۴

روایت مهندس پرسپولیس از ساواک

یادداشت

کرونا فرصتی برای تحول در نظام اداری کشور

دولت‌هایی که کمتر نظارت‌پذیری اجتماعی دارند، این است که سیاست‌ها و برنامه‌هایشان تحت تأثیر گروه‌های ذی‌نفوذ قرار دارد که با لابی‌گری همواره سعی می‌کنند ترجیحات و منافع شخصی خود را بر منافع عمومی غالب کرده و به‌نوعی سیاست‌ها و تصمیمات را به سمت امیال خود منحرف کنند. در مقابل، گروه‌های حاشیه‌ای و طبقات کارگری، به دلیل ضعف تشکیلاتی و نداشتن قدرت نفوذ و لابی‌گری، کمتر می‌توانند مسائل و مشکلاتشان را در کانون توجه هیئت حاکمه قرار دهند و در وضعیتی که مسائل و مشکلات معیشتی و بهداشتی و اختلالات ناشی از آن از طریق سیاست حل نشود، باید منتظر اقدامات کور، خشن و خارج از روال عادی بود. در این وضعیت، دولت باید نظام اولویت‌بندی دقیقی از مسائل و نیازها برقرار کند تا بتواند مدیریت صحیحی را برای نجات اقتصاد، اجتماع و بخش‌های آسیب‌پذیر انجام دهد و سامان مناسبی به آنها ببخشد. به بیانی بهتر، در شرایط دشوار، مراعات درون جامعه و همچنین بین دولت و ملت بیشتر نمایان شده و به دلیل جو روانی و نگرانی موجود از آینده، رفتارهای خودمحورانه، منفعت‌طلبانه و سودجویانه غیراخلاقی نیز شدیدتر می‌شود. برای فائق آمدن بر این مشکلات متعدد است که اتفاقا نیاز به حضور و وجود دولت بیشتر احساس شده و توقع ایفای نقش و مسئولیت‌پذیری دولت از قبل بیشتر می‌شود. به نظر می‌رسد در حال حاضر با توجه به شرایط حاکم بر ساختار و مدیریت اجرایی، نظام حکمرانی با مطلوبیت‌های مدنظر فاصله دارد و با موانعی جدی مواجه است؛ بنابراین قبل از هر چیز نیازمند آن هستیم که نظام اداری کشور سروسامانی به خود دهد و تحولاتی در نوع ساختارها، فرایندها، روابط، شیوه به‌کارگیری، انتصاب و ارتقای کارکنان و مدیران ایجاد کند تا بتواند کارآمدی لازم را برای مواجه‌شدن با مسائل جدید بیابد. نظام اداری ما همواره از مسائل اساسی در رنج بوده و هست و بدون برطرف‌شدن آنها، نمی‌تواند هم‌پای تحولات جهانی، تغییرات تکنولوژیک و انتظارات اجتماعی حرکت کرده و رشد و توسعه سایر بخش‌ها (خصوصی و جامعه مدنی) را رقم بزند. برخی از مواردی که در راستای

شهرنشینی و... موجب شده است به‌موارات افزایش آگاهی، سواد و معلومات در جامعه، شهروندان دست به مقایسه سطح رفاه و معیشت خود با سایر مردم دنیا به‌ویژه کشورهای پیشرو نظیر ژاپن، آلمان، فرانسه، کانادا، آمریکا یا کشورهای نفتی حوزه خلیج فارس بزنند و فاصله معنادار خود را به شیوه حکمرانی و نوع سیاست‌گذاری کشور نسبت دهند. دولت نیز برای رویارویی با توقعات و انتظارات مطرح‌شده و پذیرفتن مسئولیت اجتماعی، نیازمند ارزیابی دقیقی از نقاط قوت و ضعف و ظرفیت‌های (یعنی توانایی رسیدن به اهداف) خود است تا بتواند متناسب با سطح مقدورات و امکانات موجود، برنامه‌ریزی مناسبی انجام دهد. از سوی دیگر، پدیداری بحران کرونا به دلیل

تأثیر عمیق و درگیرکردن همه بخش‌های اقتصادی، اجتماعی، امنیتی، سیاسی و فرهنگی، محک خوبی برای ارزیابی حکمرانی در کشور است؛ هرچند تا قبل از این بحران و به‌ویژه در سال ۹۸، بحران‌های دیگری ازجمله سیل گسترده در استان‌های لرستان، خوزستان، گلستان و مازندران را زلزله سال قبل از آن در استان کرمانشاه پیش آمده بود، اما هیچ‌کدام به گستردگی ویروس کرونا همه حوزه‌ها را درگیر خود نکرده بود. به‌عنوان نمونه، بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، پیش‌بینی می‌شود بر اثر بحران کرونا بین ۲/۸ تا ۶/۴ میلیون نفر از شاغلان، شغل خود را از دست بدهند که از این تعداد، ۷۰ درصد فاقد گروه‌ن پوشش بیمه‌ای هستند. ناگفته پیداست همین عامل، نشانگر تأثیرات عمیق بر بازار کار و رکود اقتصادی خواهد بود و علاوه بر مشکلات اقتصادی، تأثیراتی عمیق بر سایر حوزه‌های مختلف اجتماعی، سیاسی، امنیتی، فرهنگی، اداری و بالاتر از همه اخلاقی خواهد گذاشت. به هر روی، تأثیرگذاری این بحران بر طبقات مختلف اجتماعی یکسان نخواهد بود و برخی از گروه‌های اجتماعی ازجمله طبقات کارگری و مزدبگیر یا کارگران خودشغال، بیشترین آسیب را خواهند دید و بیشتر آنها به زیر خط فقر رانده شده و اگر حمایت مؤثری از سوی دولت به عمل نیاید، قطعا بحران بی‌کاری و فقر تبدیل به مسائل دیگری می‌شود. از سویی، یکی از موانع و مشکلات

حمید شجاعی کارشناس مسائل اداری

به‌موارات سرعت تغییر و تحولات رخ‌دهد در جهان، مردم کشورها را دولت‌هایشان انتظار دارند علاوه بر توجه و رفع نیازهای اولیه و اساسی، در حوزه‌های نوین نیز مسئولیت‌های بیشتری بر عهده بگیرند. به بیانی، شهروندان تاکنون توقع داشتند در برابر یک شهروندان، در ساختار رسمی مسئولیت‌پذیری وجود داشته و اقدامات مؤثری در راستای حل‌وفصل مسائل و مشکلات بنیادین آنها از جمله اجرای قوانین و مقررات، رفع فقر و محرومیت، تنظیم فعالیت‌های اقتصادی، حل‌وفصل اختلاف‌ها و مراعات و... به عمل آید؛ اما به‌روز مسائل جدید ازجمله مشکلات ناشی از کوتاهی بازار، بی‌عدالتی اجتماعی، شکاف طبقاتی، تخریب محیط زیست و نظایر آن، اکنون از مجموعه حکمرانی توقع می‌رود به این موضوعات ورود کرده و اقدامات مؤثری برای رفع آنها انجام دهد. در ایران به دلیل وجود چالش‌ها و گاهی ابرچالش‌هایی مانند نابرابری اجتماعی، بی‌کاری، رشد پایین اقتصادی، تخریب محیط زیست، آلودگی، عدم امنیت ناشی از تحریم و تهدیدهای دولت‌های متخاصم، رکود اقتصادی، تورم بالا و... که هر یک به‌تنهایی می‌تواند برای هر دولتی خطر ساز باشد (چه رسد به هم‌زمان شدن همه آنها)، شرایط برای مسئولیت‌پذیری مؤثر از سوی دولت به‌شدت سخت شده است؛ بنابراین هر دولتی (فارغ از گرایش سیاسی)، در چنین وضعیتی تلاش می‌کند با افزایش ظرفیت‌ها و قابلیت‌های خود، امکان فائق‌آمدن بر چالش‌های فرارو را بیابد. تقریبا همه دولت‌های بعد از انقلاب هرکدام به نحوی درگیر این موارد بوده‌اند. علاوه بر این، جوان‌بودن جمعیت کشور، گسترش وسایل ارتباطاتی و اطلاعاتی، نفوذ بالای اینترنت و شبکه‌های مجازی در بین شهروندان، گسترش دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و ۱۸ میلیون فارغ‌التحصیل دانشگاهی و حداقل ۳/۵ میلیون نفر دانشجو در حال تحصیل، رشد ۸۰ درصدی

ادامه در صفحه ۲

حکایت همچنان باقی است

علی مطهری در آخرین روزهای نمایندگی از خطر تک‌صدایی و لزوم اصلاح ساختار می‌گوید

صفحه ۳

عکس: سهند تاجی، شرق

بهبود و اصلاح نظام اداری نیازمند توجه و رسیدگی جدی است، به شرح زیر است: ۱- در دوران حاضر، سازمان‌ها با ریسک و مخاطره مواجه‌اند؛ پذیرفتن این ریسک و مخاطره، یعنی تغییر ماهیت ذاتی سازمان‌ها، نهادها شاید ظاهرشان مثل سابق و عنوان آنها هم همان عنوان قبلی باشد، اما باطن آنها کاملا متفاوت شده است؛ ما دائما از ملت، خانواده، کار و طبیعت حرف می‌زنیم، گویی آنها تغییر نکرده‌اند؛ پوسته‌ای این نهادها حفظ شده است، اما در هیئت حاکمه قرار دهند و در وضعیتی که مسائل و مشکلات معیشتی و بهداشتی و اختلالات ناشی از آن از طریق سیاست حل نشود، باید منتظر اقدامات کور، خشن و خارج از روال عادی بود. در این وضعیت، دولت باید نظام اولویت‌بندی دقیقی از مسائل و نیازها برقرار کند تا بتواند مدیریت صحیحی را برای نجات اقتصاد، اجتماع و بخش‌های آسیب‌پذیر انجام دهد و سامان مناسبی به آنها ببخشد. به بیانی بهتر، در شرایط دشوار، مراعات درون جامعه و همچنین بین دولت و ملت بیشتر نمایان شده و به دلیل جو روانی و نگرانی موجود از آینده، رفتارهای خودمحورانه، منفعت‌طلبانه و سودجویانه غیراخلاقی نیز شدیدتر می‌شود. برای فائق آمدن بر این مشکلات متعدد است که اتفاقا نیاز به حضور و وجود دولت بیشتر احساس شده و توقع ایفای نقش و مسئولیت‌پذیری دولت از قبل بیشتر می‌شود. به نظر می‌رسد در حال حاضر با توجه به شرایط حاکم بر ساختار و مدیریت اجرایی، نظام حکمرانی با مطلوبیت‌های مدنظر فاصله دارد و با موانعی جدی مواجه است؛ بنابراین قبل از هر چیز نیازمند آن هستیم که نظام اداری کشور سروسامانی به خود دهد و تحولاتی در نوع ساختارها، فرایندها، روابط، شیوه به‌کارگیری، انتصاب و ارتقای کارکنان و مدیران ایجاد کند تا بتواند کارآمدی لازم را برای مواجه‌شدن با مسائل جدید بیابد. نظام اداری ما همواره از مسائل اساسی در رنج بوده و هست و بدون برطرف‌شدن آنها، نمی‌تواند هم‌پای تحولات جهانی، تغییرات تکنولوژیک و انتظارات اجتماعی حرکت کرده و رشد و توسعه سایر بخش‌ها (خصوصی و جامعه مدنی) را رقم بزند. برخی از مواردی که در راستای

۲- دولت قبل از هر چیز مجموع دستگاه‌های اداری است که در جامعه سیاسی سازمان‌یابی نشده و با یک جامعه مدنی مستقل و ساخت‌یافته به توازن نرسیده است. به عبارتی، دولت تاکنون نتوانسته نهادهایی و استقلال حرفه‌ای خود را از نفوذ سیاست اندک‌سالاری و قبیله‌گرایی حفظ کند و اجازه یابد به صورت دستگاه دیوانی مستقل و نهادینه‌ای، با ابزاری عقلایی، سیاستی منسجم و خط‌مشی مستقل را در جهت منافع عمومی برپا کند و از تأثیرپذیری و نفوذ گروه‌های خاص در امان بماند. دیگر پذیرفتنی نیست که شیوه مدیریت اداری کشور بی‌توجه به عقلانیت و شایستگی اداری و بر اساس رویکردهای آمرانه، غیرمشارکتی، ادرار و اقتدارمدن، قبیله‌گرایی، رانتی، سفارشی و... بنا شود و هدف اصلی نظام اداری حفظ منافع خاص‌گرایانه باشد تا توجه به منافع عمومی.

سرمقاله

چالش‌های انتخاب رئیس مجلس یازدهم

نعمت احمدی • حقوق‌دارن

تا روز هشتم خرداد زمان زیادی باقی نمانده است؛ روزی که باید منتخبان دوره یازدهم مجلس، بر کرسی‌های مجلس تکیه بزنند و در اولین جلسه هیئت‌رئیس سنی مجلس را انتخاب و سپس وارد دستور بعدی یعنی انتخاب هیئت‌رئیس دائم شوند. مجلس یازدهم از مجالس استثنائی در جمهوری اسلامی است. فقط ۵۶ نفر از نمایندگان سابق توانستند وارد مجلس یازدهم شوند؛ عده‌ای مانند علی لاریجانی رئیس مجلس نیز نام‌نویسی نکردند. از ۲۴۸ نماینده‌ای که در دوره دهم کسوت نمایندگی پوشیده بودند و در انتخابات مجلس یازدهم شرکت کردند، فقط ۵۶ نفر مجوز حضور دوباره در مجلس را به دست آوردند. ۱۱ حوزه انتخابیه هم به دور دوم کشیده شد و هم‌اکنون مجلس با نزدیک به دوسوم تازه‌وارد روبه‌روست و همین ترکیب آینده هیئت‌رئیس را با گمانه‌زنی‌های مختلف روبه‌رو می‌کند. لازم به ذکر است از ۲۴۸ نماینده‌ای که نام‌نویسی کردند، ۷۵ نفر در صلاحیت شده و ۱۷۳ نفر وارد رقابت‌های انتخاباتی شدند که ۵۶ نفر از آنان مجوز حضور دوباره یافتند که ۴۱ نفر عضو فراکسیون اصولگرایان و هفت نفر عضو فراکسیون امید و مابقی جزء مستقلان و معتدلان بودند. برخی نمایندگان مانند علاءالدین بروجردی بعد از پنج دوره نمایندگی مجلس که چهار دوره آن رئیس کمیسیون امنیت داخلی و خارجی بود، از رقابت بازماندند. خوب است نگاهی به آمار و تعداد آرای بعضی از ادوار مجلس داشته باشیم، مرحوم آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی در انتخابات مجلس دوم در سال ۶۲ که جمعیت تهران یک‌سوم امروز بود، با یک میلیون و ۸۹۱ هزار و ۲۶۴ رأی مقام نخست را به دست آورد؛ درحالی‌که در سال ۹۸ که تهران به ابرشهری تبدیل شده است، محمدباقر قالیباف با یک میلیون و ۲۶۵ هزار و ۲۸۷ رأی مقام نخست را به دست آورد؛ البته آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی در دوره دوم و سوم مجلس شورای اسلامی به ترتیب ۸۱/۹ و ۸۲/۳ درصد آرای ماخوذه را به خود اختصاص داد که رتبه‌ای تکرارناشدنی است. در آن زمان آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی مانند همیشه از چنان قدرت سازمان‌دهی‌ای برخوردار بود که بی‌هیچ رقیب قابل‌توجهی کرسی ریاست مجلس را برای سه دوره از آن خود کرد؛ اما آیا این وضع برای آقای قالیباف که بعد از ۳۵ سال و گسترش نجومی تهران با یک میلیون و ۲۶۵ هزار و ۲۸۷ رأی یعنی ۶۰۰ هزار رأی از آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی کمتر وارد مجلس شده است، نمی‌تواند بی‌دغدغه کرسی ریاست را از آن خود کند؟ البته روحیه خاص آقای قالیباف که به حکایت رسانه‌ها در جلسه‌های مختلف گفته است - اگر رئیس مجلس نشوم به مجلس نمی‌آیم - با مدعیان ریاستی که به آنان خواهیم پرداخت، جور درمی‌آید؛ هرچند نگارنده به قالیباف رأی ندادم ولی اگر به او رأی هم داده بودم، به‌عنوان موکل از وکیل خود می‌خواستم این‌گونه با مجلس برخورد نکنم. رأی‌دهندگان به او رأی دادند تا وکیل آنان در قوه مقننه باشند، نه اینکه رئیس مجلس شود و اگر رئیس مجلس نشد، به مجلس نرود. دیگر نمایندگانی نیز هستند که عزم خود را جزم کرده‌اند تا از پلکان هیئت‌رئیس بالا روند و بر صندلی بلند ریاست مجلس به‌عنوان رئیس قوه مقننه تکیه بزنند. نماینده‌ای که از همان آغاز نگاه به‌سوی کرسی ریاست مجلس داشت، مصطفی میرسلیم است؛ مردی که توانست در چهار دهه انقلاب پست‌های حساس خود را در مقاطع مختلف حفظ کند و با داشتن عضویت خود هم‌وارتر می‌بیند. هرچند ستاره حزب مؤتلفه اسلامی با غروب عمر حبیب‌الله عسکری‌ولادی و برکشیده‌شدن نسل جدیدی از اصولگرایان، نوری برای درخشیدن و ترغیب آرای ساکت و خاموش ۲۴۸ نماینده تازه‌وارد به مجلس ندارد اما رقیب بالقوه‌ای است که باید دید در روزهای اول خردادماه سال جاری در ترازوی توزین وزن، چه وزنی دارد.

ادامه در صفحه ۴

سرکار خانم مینا علیّه و جناب آقای حسین رسولوی

مصیبت وارده را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت

می‌گوییم. از خداوند سبحان برای آن مرحوم علو درجات

و برای شما و سایر بازماندگان صبر و اجر آرزومندیم.

خانواده ابری

ارتباط با روزنامه شرق

SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR

پیام کوتاه

۳۰۰۰۴۶۹۹

sharghline@sharghdaily.ir

الو شرق

۸۸۹۴۸۲۷۳